

Usu- ja kirikuelus polnud märgata suuremaid käärimisi ega muutusi. Uues põhiseaduses on riigi ja kiriku vahekord täpsemalt ja kirikule soodsamalt piiriteldud. Ev. lut. kirik on asunud aktiivsemalt vastu töötama lahkuskude levimisele ja on nende edasitungi enda arvates suutnud pidurdada. Lut. kiriku aktiivsus avaldus näit. kirikunoorte päevade korraldamises, vaimuliku kirjanduse soetamises, kirikute ja palvelate ehitamise organiseerimises, usulise hoolekande korraldamises väliseestlaste seas, välissuhete sõlmimises Ungari, Soome, Saksa, Inglise kirikuga jm. Ka koguduste varustamisel sobivate hingekarjastega on olnud edu. Siiski on endiselt nii lut. kui ka ap. õigeusu kirikuelu valusamaks kohaks vaimulikkude isiklik koosseis, mis tihtigi ei seisa isikueetiliselt, töömehetubliduselt ega jutlustamisosavuselt vajalisel kõrgusel. Eeskätt siin oleks veelgi enam vaja tarvitada seda kõva kätt, mida võimaldab praegune kirikuseadus ja mille vastu on juba kuulda olnud ka rohkesti nurinat.

Usulised ja ideoloogilised küsimused üldse on olnud võrdlemisi elavalt arutlusel nii ajalehtedes kui ka ajakirjades („ERK“, „Akadeemia“, „Tänapäev“, „Varamu“). Juba uute sellekohaste ajakirjade tekkimine näitab, et see huvi on veel kasvamas. Ja kindlasti on see väga tarvilik ka kogu meie kultuuri süvendamiseks.

Üldiselt võime siis ikkagi päris suure rahul-
tustun-
dega tagasi vaadata niihästi 1937. a. kui ka kogu Eesti Vabariigi esimese kahe aastakümne saavutistele. Ja me võime julgelt, kõigist raskustest hoolimata, astuda oma Vabariigi kolmandasse aastakümnesse sama liberaalse, demokraatiliku rahvuskultuuri ülesehitamise hüüdsõnaga, mis meid on juhtinud seni.